

iam demonstratum, ea aliquid ab eo aufert, et secum defert. Effectus enim, a causa semper venit, non tamen cum ea idem remanet. Sed effectus omnis, non eodem cum causa gradu, non idem cum eo, sed simile et minus.

His ita demonstratis, ad rem propositam regrediamur. Quærebamus unde Animi essent? Diximus a mentibus, uti a proximis sui causis, ab immediatis eorum productricibus. Sed supra mentes a vitis. Supra vitas, ab essentiis. Supra essentias ab unitatibus, ab ideis. Supra unitates, ab uno Deo, omnium fonte primum. Nam si in eo animi, non fuissent, non in eo præfuissent, ipsum non omnia fuisset. Sed his carens, quæ tamen inter entia sunt, et numerantur, non una omnia fuisset. Ergo dum e se, principem generaret unitatem, cum unitatibus in ea reliquis, animorum quoque unitatem in illam transfudit. Et dum primaria unitas, in se unitates omnes continet, si unitate animorum caruisset, non omnes continuisset unitates. Atque ideo hac manca fuisset, et imperfecta. At demonstratum est, omnia in ea esse, quæ in una omnia, præfuerant. Et essentia primaria, dum in se essentias comprehendit omnes, nisi animorum quoque, comprehendisset essentias, non omnes fuisset essentiæ. Si primaria vita, in se vitas omnes est complexa, si animorum vitam non esset complexa, iam non omnes vitas complexa fuisset. Neque omnes vitæ, ipsa esset. Si mens princeps, in se mentes cunctas amplectitur, non et animorum mentes amplecteretur, iam ipsa non omnes mentes esset. Et hoc eius, defectu, perfectissima mens non esset, quod est iam demonstratum. Animi ergo, et in mente fuerunt, et in vita, et in essentia, et in unitate, et in uno. Ergo ab uno animi venerunt, ut a primum principio. Et ab unitate communi illa, ac sua, et ab essentia communi, et a sua, et a vita communi, et a sua, et a mente communi et a sua, ut a causis superioribus, et anterioribus descenderunt. Et quia effectus, ut est demonstratum, proprietates causæ suæ, secum fert, sed remissiores, animi a superis causis descendentes, et mentis sunt participes, ac vitæ, et essentiæ, et unitatis, et unius. Ita ut quisque animus, et unus sit et in unitate habitet sua. Et sit ens, et vivat, et intelligat. Seu intellectus, et intellectionis partem habeat, ut pote, quia a mente proprietates omnes, sed remissiores secum deferunt, a qua sunt producti. De animis cæteris, non de humana anima nunc loquimur, de cuius salutæ, sancta ecclesia satagit plurimum, et de qua proprio loco proprias illi, uti diximus, habebimus contemplationes. Sed de animis aliis, mundi; cœli, sphærarum, siderum, elementorum, brutorum, stirpium, et si qui sunt alii, sermo præsens est nobis institutus. Quos sacri Theologi, cognitos de eis tractare non curarunt. Ut qui ad fidei sacrosanctæ negotium minime pertinerent. Ad animos igitur hosce revertamur. Hos dicimus ab intellectu, proxime esse productos. Primo vero a Deo omnium conditore. Id autem, ad ea quæ dicta sunt, ita demonstramus. Mens vel intellectus. Vel est ens, vel non est ens. Ens non esse, non est dicendum, cum et essentiam habeat, et intelligendi vires, et intelligat, et vivat. Quæ omnia iam sunt antea demonstrata. Neque amplius in dubium revocanda. Modo, omnes ens quia a Deo factum est, Dei bonitatis particeps est factum. Quæ enim fecit, omnia valde erant bona. In suo scilicet genere perfectissima. Mens ergo, ut ens est, boni est facta particeps, et in suo genere perfectissima. Bonitatis autem omnis proprium est, quod et iam ostensum est, se se propagare in alia fundere, beneficiis suis replere. Mens ergo bona, et in suo genere perfectissima, cum sit, vel nihil aget, vel aget aliquid. Si nihil aget, iam non bona est, iam non perfectissima. Aget ergo aliquid. Id vero, vel in se, vel extra se. Si in se tantum suas actiones semper replicet, actum aget semper. Si non et extra se, iam non bona, non perfectissima. Immo iam et imperfecta, et invida, atque ita mala. Mala aut bonitas, quo modo erit? Aget ergo aliquid et extra se. At quid aget? vel essentiam aliquam edet necessario, vel vires, vel actionem. Si actionem tantum dicamus, quomodo, actio ea sine propriis, unde proveniat, viribus, edetur? Ergo si actionem edet, et vires eius actionis productrices edet. At vires omnes ab essentia. Ergo et essentiam aliquam, ante vires, ante actionem producet. Non eandem sibi, ex iam demonstratis. Sed a se alteram. Neque tamen ita alteram, ut identitatis causæ suæ secum aliquid non auferat, in alteritatem tamen a causa cadat. Ut nimirum per identitatem